

ST·OLAV

K A T O L S K T I D S S K R I F T

• F O R R E L I G I O N O G K U L T U R •

72. ÅRGANG

---

8. OKTOBER 1960

A V I N N H O L D E T :

NØDVENDIG RISIKO - I DØDENS VENDEVÆRELSE - PÅ
GAMLEHJEMMET - LEGFOLKETS KONGRESS - VERDEN
ER VÅRT SOGN - DEN BLINDE HR. POUGET - EN DAG
MED JOHANNES XXIII - BLIKK PÅ TIDEN - UTLANDET

NR
19

NESTE NUMMER UTKOMMER 22. OKTOBER 1960

Et utvalg av høstens nye bøker:

<i>Peter Schindler: Dager i Syd-Italia. Norsk utgave med en mengde skjønn illustrasjoner. Innb. i shirting</i>	kr. 26.—
<i>Johannes Jørgensen: Frans fra Assisi. Oversatt av Finn Halvorsen. Meget pen utgave med utvalgte illustrasjoner. Innb. i shirting</i>	» 25.—
<i>Francois Mauriac: Jesu liv. Den norske oversettelsen av denne berømte boken har vært utsolgt i mange år, men er nå kommet i ny utgave. Innb. i shirting</i>	» 20.—
<i>Den hellige Vincent af Paul. Billedhefte med dansk tekst. For barn.</i>	» 5.80
<i>O'Connell: Den hellige messe, trin for trin forklaret og illustreret. Dansk</i>	» 3.65
<i>Billedverket fra kongressen i München vil nå snart utkomme. Bestillinger mottas.</i>	» 31.—

KATOLSK BOK- OG BLADSENTRAL

Akersv. 5, Oslo - Tlf. 42 37 43

FYRINGSOLJE

brukes av

St. Olavs kirke	}	Oslo
Bispegården		
St. Josephs Institutt	}	Oslo
Vor Frue Hosp. Nerveavd.		
St. Dominikus kirke	}	Oslo
Lunden Kloster		
St. Elisabethsøstrenes Pleiehjem	}	Arendal
Sta. Katarinahjemmet		
St. Franciskus Kirke	}	Arendal
St. Franciskus Hosp.		
St. Pauls Kirke	}	Bergen
Vår Frue Kirke		
Marias Minde	}	Bergen
St. Franciskusøstrenes Moderhus		
Øyenklinikken	}	Hammerfest
St. Josephs Hosp., Drammen		
St. Torfinns Klinik, Hamar	}	Hammerfest
St. Elisabeth Inst.		
St. Mikael's Kirke	}	Hønefoss
St. Mikael's Prestegård		
St. Theresia kirke	}	Lillestrøm
St. Franciskus Hosp.		
St. Magnus Kirke	}	Lillestrøm
St. Magnus presteg.		
St. Elisabeth Hosp.	}	Tromsø
Vår Frue Kirke		
Bispegården	}	Trondheim
St. Olavs Kirke, Bispegården		
St. Olavs kirke	}	Tønsberg
St. Olavs Prestegård		

Ved bestilling av olje:
Oslo 683466 - Service: 565690

DET HASTER

med kontingenten 1960.
Kr. 18.— til postgiro 159 86.

St. Olavs eksp.
Akersv. 5 - Oslo

ST. FRANCISKUS III ORDEN

har møte fredag 14. oktober kl. 19
i St. Hallvards kirke.

Etterpå selskapelig samvær.

FRANCISKUS-SENTRUM, BERGEN

V. Torvgt. 9.
Tlf. 30 416.

Katolsk opplysnings-
og lesesentrum.

Åpent alle hverdager
kl. 9.30—13, 17—21.
Lørdag kl. 9.30—13.

LITURGISK KALENDER

SØNDAG 9. OKTOBER, 18. s. e. Pinse:
Ep. I. Kor. 1, 4—8. Ev. Matth. 9, 1—8.
Mandag: Frans av Borgia, bekj. Tirsdag:
Marias moderverdighet. Onsdag: Feri-
dag. Torsdag: Edvard, konge og bekj.
Fredag: Kallistus, pave og mart. Lørdag:
Teresa, jomfru.

SØNDAG 16. OKTOBER, 19. s. e. Pinse:
Margarete Maria, jomfru. Tirsdag: Lukas,
evangelist. Onsdag: Peter av Alcantara,
bekj. Torsdag: Johannes Kantius, bekj.
Fredag: Ferialdag. Lørdag: Vår Frues Lør-
dagsmesse.

SØNDAG 23. OKTOBER, 20. s. e. Pinse:
Ep. Efes. 5, 15—21. Ev. Joh. 4, 46—53.

GUDSTJENESTER PÅ SØN- OG HELLIGDAGER

OSLO KATOLSK BISPEDØMME:	Stille	Høy-
	messe	messe
OSLO: St. Olavs kirke, Akersveien 5. Biskopen og prestegården 425287. Sogneprestkontoret 414161	7.00 8.30 9.45 m. eng. pr.	11.00
St. Hallvards kirke, Fransiskanerne, Urtegt. 29, tlf. 68 08 68	8.30 19.00	10.30
St. Dominikus kirke, Dominikanerne, Neuberggt. 15, tlf. 55 07 71	8.15 9.30	11.00
Vår Frue Villas kapell, Montebello, Ullernchausséen 52, tlf. 558121	—	8.30
Grefsen kapell, Gladsvei 23, tlf. 212355	—	9.30
Lunden kapell, Trondheimv. 309, tlf. 21 25 87	—	9.00
ARENDAL: St. Franciskus kirke, Tyholmen, tlf. 2209	8.00	10.45
BERGEN: St. Pauls kirke, Christiesgt. 16, tlf. 15410	8.00 9.00	10.30
Vår Frue kirke, Helleveien	—	9.30
DRAMMEN: St. Laurentius kirke, Cappellensgt. 1, tlf. 832019	8.30	10.30
FREDRIKSTAD: St. Birgitta kirke, Kongensgt. 9, tlf. 1438	8.30	10.45
HALDEN: St. Peters kirke, Kristian V.s pl. 1, tlf. 1168	8.00	10.45
HAMAR: St. Torfinns kirke Torvgaten 113, tlf. 23751	8.30	11.00
HAUGESUND: St. Josefs kirke, Haraldsgt. 21, tlf. 3195	8.30	11.00
HØNEFOSS: St. Theresia kirke, Vesterngt. 5, tlf. 266	8.00	10.30
KRISTIANSAND S.: St. Ansgar kirke, Kirkegaten 3, tlf. 24225	8.00	10.30
LILLEHAMMER: Mariakapellet, Weidemannsgt. 3, tlf. 51650	—	10.00
LILLESTRØM: St. Magnus kirke, Romeriksgt. 1, tlf. 71 28 85	8.30	11.15
MOSS: St. Mikael's kapell, Ryggeveien 24	—	11.00
PORSGRUNN: Vår Frue kirke, Sverresgt. 26, tlf. 50793	7.45	10.45
STABEKK: Jesu Hjerte kapell, Nyveien 17, tlf. 53 77 35	8.40	10.40
STAVANGER: St. Svithun kirke, Dronningensgt. 8, tlf. 25534	8.00	10.30
SYLLING: St. Hallvards kapell, tlf. 849028 (Drammen)	—	—
TØNSBERG: St. Olavs kirke, Sandefjordgt. 1, tlf. 119 49	—	10.45
St. Olavs kapell	8.00	—
TRONDHEIM APOSTOLISKE VIKARIAT:		
TRONDHEIM: St. Olavs kirke, Prinsensgt. 2a2. Biskopen og prestegrd. tlf. 21214	8.30 19.00	11.00
St. Elisabeth Hospitals kapell, Ila, tlf. 20221	6.15	—
KRISTIANSUND N.: St. Eysteins kirke, Flintegaten 5, tlf. 2779	8.00	11.00
MOLDE: St. Sunniva kirke, Parkveien 23, tlf. 1100	8.30	11.00
ÅLESUND: Vår Frue Kirke, Norvesund, tlf. 3066	—	11.00
DET APOSTOLISKE VIKARIAT FOR NORD-NORGE:		
TROMSØ: Vår Frue kirke, Storgaten 94. Biskopen og prestegrd. tlf. 3604	8.15	10.30
St. Elisabeth hospital, Mellomveien 15, tlf. 63	6.20	—
BODØ: St. Eysteins kirke, Hernesveien 22, tlf. 21783	8.15	10.30
HAMMERFEST: St. Mikael's kirke, Strandgt., tlf. 1392	— 19.00	10.30
HARSTAD: St. Sunniva kirke, Skolegt. 4, tlf. 1205	8.00	10.30

ST. OLAV

KATOLSK TIDSSKRIFT FOR RELIGION OG KULTUR

Redaksjon: Pater Hallvard Rieber-Mohn O.P., pater Erik Gunnæs O.P.
Redaksjonens adresse: Neberggaten 15, Oslo NV.

Ekspedisjon og forlag: Akersveien 5, Oslo

Kontortid: 9—16. Mandag og lørdag 9—13. - Tlf. 42 37 43

Boligtelefoner: Redaksjonen 55 07 71. - Red.sekr. Kirsten Rydberg 60 86 37

Abonnement (direkte ell. gjennom postkontorene): Kr. 18 pr. år - Kr. 9 pr. ½ år. Utlandet kr. 22.

Annonser: 8 dager før utg.dagen (se nederst på omslagssiden). 24 nummer årlig. - Postgiro 159 86

NØDVENDIG RISIKO

Forleden sto en liten, intens og klartenkt mann på Det Norske Studentersamfunds talerstol og beskrev kommunismens menneskebilde. Jesuittpateren, østerrikeren *Gustav Wetter* er en internasjonalt anerkjent ekspert på området, og ga — for å sitere en radikal Oslo-avis — «til kjenne en liberal innstilling som en sjelden finner blant de i Kristelig Folkeparti som stemte mot opphevelse av jesuittparagrafen». Midt i vår rådvillhet over problemet «sameksistens» eller «kald krig» la han frem, ikke bare en analyse, men en *konklusjon*, som fortjener vår ettertanke. Den skjærer nemlig inn til kjernen i dette spørsmålet som ikke bare angår politikere, men hvert enkelt menneske i det frie Vesten: Skal vi isolere oss, eller skal vi søke en dialog med menneskene bak jernteppet — skal vi reise østover, delta i deres kongresser og møter, utveksle studenter og kultur?

For de av oss som husker den tyske okkupasjon under nazismen er der noe som sier nei: Vi husker hvordan et diktators propaganda kunne spenne velmenende og naive mennesker fra de frie, demokratiske land foran sin triumfvogn, og dermed gjøre det enda litt mer uutholdelig for dem som led under terroren og undertrykkelsen. For oss katolikker kommer dertil at bak jernteppet lider våre trosfeller mer enn de fleste — ofte i fengsel, noen ganger like til martyriet for sin tro. Kommunismen er og forblir et bevisst og hensynsløst anslag mot selve Gudsforholdet i mennesket.

Og allikevel. Det ser ikke ut som om vi har noe annet valg, enn hat og krigspsykose på den ene side — forsøk på menneskelig kontakt på den annen. Over hodet på de gangster-politikere som bestemmer den kommunistiske verdens adferd på det internasjonale plan, må vi nå inn til den intakte russiske menneskelighet som gang på gang gjør seg gjeldende bak det stålsatte, lukkede parti-ansiktet. Eller for å si det annerledes: Vi må søke å få Boris Pasternaks Russland i tale.

Det er ikke med glede eller selvsikkerhet at en kan gå til en dialog som for den ene part foreløpig utvilsomt bare er et kaldt taktisk trekk i maktkampen. Men i muligheten for å nå og påvirke den annen parts *sinn* ligger nå engang det eneste alternativ til krigen og ødeleggelsen. De av oss som er over de fem og tredve har nemlig ihvertfall lært én ting grundig: En uvirkelig, hysterisk politikk, ut fra uvitenhet om andre folks liv og tenkemåte, har gang på

gang ført millioner ut i døden. Selvsyn, informasjon, samtale — selv over en avgrunn — er en virkelighetsfaktor og en freds-chanse vi ikke har råd til å oversitte. Det ligger nær å fastslå at nettopp kristne mennesker heller ikke har *rett og lov* til å oversitte den.

Pater Wetter stakk ikke under stol hva vi går til. Så umenneskelig som det kommunistiske menneskebilde enn virker på oss, vant som vi er til å betrakte sannhet, personlig frihet, ubetinget nestekjærighet og individuelt menneskeverd som ukrenkelige verdier, så har det en slags jernhård indre styrke vi ikke må undervurdere.

«Det menneskebilde,» sa pateren, «som denne marxistiske ideologi skaper er hverken rotløst eller rådvilt. Det har en særdeles fast forankring i det totalitære samfunn og ledes av en sterk og inderlig tro på marxismens fullkommenhet. Det inneholder et vesentlig positivt trekk: Det forutsetter stor handlekraft fra det enkelte menneskes side, en handlekraft som forenes med kampglød og begeistring for de kommunistiske idealer.»

Hva Vesten i dag har å stille opp mot dette kan gjøre noen hver svimle. Vi har ingen enhetlig, uniformert «ideologi». Vi kan heller ikke stampe den frem av jorden under angstens press, som noen synes å tro. Korstogenes tid er forbi.

For vår egen del bør vi kristne i en slik situasjon minnes ett av de eldste bilder på hva vår tro egentlig er: *En surdeig*. Guds rike er en surdeig, et ferment. Eller med et bilde som ligger det første nær: Et salt.

Vår tid er en tid da alle andre kristne maktressurser enn denne ene blir brutalt likvidert. Selv i Vesten er århundregamle kristne skikker og privilegier i samfunnslivet under ubønnhørlig avvikling. Det kristne mennesket tvinges tilbake til sitt eget kristne sinn, til kildene, til det som Evangeliet forstår ved kraft. Det skal vi ikke klage over, enda det stiller stadig større krav til dem som vil være kristne. Verden er nemlig fremdeles hva allerede evangeliet forsto ved Verden — sjelden har den brydd seg så lite med å bære en pyntelig maske som i dag. Det har ihvertfall den fordel at det gjør kompromissene med den verdslige tankegang desto mer avskrekkende for oss. Det avslører den lunkne «kristelighet», den vage religiøsitet som et salt der har mistet sin kraft. Det tvinger oss til å fordypes i «det indre menneske» — eller gå under i en

HAN TROR
PÅ
SAMTALEN

Pater *Gustav Wetter* S.J. er 49 år, filosof, og kjent på begge sider av jernteppet som en fremragende kjenner av marxismen. Han er professor ved det kjente pavelige Gregoriana-universitetet, rektor ved Collegium Russicum (det pavelige orientalske institutt) i Rom, og har utgitt et bindsterkt verk om «Der dialektische Materialismus», et standardverk på området. Han har selv — som på en internasjonal kongress for filosofi i Venezia nylig — hatt hyppige kontakter med sovjetiske tenkere. Og tross all avstand i tenkemåte tror han på den menneskelige kontakt og *samtalens* nødvendighet mellom Øst og Vest.

Han var en meget aristokratisk herre fra et gammelt, latinsk land. Han roste hva han hadde sett under sitt Norges-besøk, fra Kon-Tiki til den alminnelige syketrygd. «Men», sa han, og lente seg fortrolig frem som om han ba om unnskyldning for å nevne noe upassende, «det er blitt meg fortalt at i dette land fjerner man alle de gamle fra deres familier og samler dem i særlige asylr».

Vi hopper litt på stolen, midt mellom irritasjon og latter. Det lyder jo nemlig som beskrivelsen av noe helt annet enn våre fredfulle og idylliske kommunale aldershjem, eller det hypermoderne vidunderbygget som er blitt reist for de gamle oppe på Økern.

Han så slett ikke overbevist ut da vi «forklarte sammenhengen», smilte bare beklagende over at han var kommet til å røre ved noe han ikke syntes vi kunne være bekjent av. I hans hjemland var der sosiale nødstilstander som ikke har vært sett på hundre år her i Norge, — overbefolkning og bolignød. Men det svarte ikke til noe av det han ut fra sine forutsetninger forsto ved humanitet at de gamle selv ville bort fra sitt eget kjøtt og blod, eller at barn og barnebarn plaserte dem utenfor den familie som de hadde gitt livet. Vi talte over en avgrunn.

ET ALDRENDE FOLK

Bevegelsene i befolkningmengden og den forlengede levealder gjør at det prosentvise innslaget av aldrende mennesker er stigende i vår sivilisasjon — også her i landet. Det skaper menneskelige og sosiale problemer som bare kan bli mer og mer påtrengende i årene som kommer, og som forgrener seg inn på mange områder av samfunnslivet.

I gamle dager var der noe som kaltes å «eldes med anstand». Uttrykket rommer noe av angsten for alt hva den fysiske og mentale svekkelsen mot slutten av levetiden kan romme av ydmykelser: det er vondt og vanskelig å bli gammel, fordi det betyr avhengighet, bryderi — å være unyttlig til byrde. I en kultur uten pietet og med svak sans for takknemlighet og høflighet overfor de eldre, kan deres siste år forbitres i urimelig grad.

Hva kan vi gjøre for de gamle? Det er et spørsmål med dobbelt bunn, forsåvidt som det i første rekke er

et praktisk spørsmål, men i virkeligheten rører det inngripende ved hele vår mentalitet.

Det er innlysende at mange gamle i større eller mindre grad er *pleiepasienter*, som følge av alderdomsvekkelse, og må betros til spesiell omsorg utenfor hjemmet. Det er de andre — de forholdsvis friske og rørige — som her fortjener en særlig ettertanke. Det ligger i sakens natur at aldrende mennesker krever tålmod, hensyn og omtanke fra de andre i familien — noen ganger i en grad som gjør det nesten umulig å tenke seg at de i våre små byleiligheter og i familier uten hushjelp bor sammen med barn og barnebarn. Hele det moderne livsmønsteret i byene legger ihvertfall mer eller mindre opp til en konsentrasjon av de gamle i særlige hjem og institusjoner.

Vi kjenner alle de vektige grunner for dette. Vi vet alle om en rekke konkrete tilfeller da plasing i gamlehjem er den eneste forsvarlige løsning, både for den gamle selv og for familien. Vi kjenner vel også endel gamle, som ut fra sitt siste livsoverskudd, er *lykkelige* i disse omgivelser, og nyter sin hvile omgitt av mennesker som de synes de kommer nær og kan støtte seg til. Men — Der er et men. Og mon det ikke er sunt å kaste det inn i all denne selvfølge?

ALDER OG MENNESKEVERD

La oss først se litt på vår egen innstilling til de gamle. Vi lever i en kultur som forherliger ungdommen — den kunstig forlengede ungdommen —, som gjemmer bort alderdommen og som bortforklarer døden. Det er en makaber og usunn form for romantikk midt i all asfaltrealismen. Og igrunnen bidrar det jo til en løgn om livet: Livet er ikke bare kraftutfoldelse og effektivitet, det er også forfall, resignasjon og død. De gamle og deres problemer er noe som hører med i vår daglige virkelighet, og det forfalsker vår livsfølelse å skyve dem ut av øye og ut av sinn.

KNUT HAMSUN:

På gamlehjemmet

«Så pakker jeg Kofferten og stiger ind til Chaufføren. Jeg spør ikke mere om Stedet i Landvik, det er likegyldig for mig hvor vi kjører, vi slaar ind på en liten Veistub til Siden, og i en Sving læser jeg Gamleheimen paa et stort hvitt Hus.

Saa, det var derfor Oversøster og den Politi var saa hemmelighetsfulde, de vilde ikke skremme mig med Gamlehjemmet. Men det passer jo netop godt, og jeg

eller annen masse-psykose: Krigsmentalitet eller selvoppgivelse.

Det er et krevende valg. Men for et kristenmenneske er det ikke noe dårlig valg, å ta ansvar for sin samtid ved å bli en bedre kristen.

HRM.

maa smile av deres Omhu. Jeg later mig ikke forslurre og gir mig Tid med at stige ut. Det er Skaperi av mig. I virkeligheten er jeg blit litt forvirret ved at se saa mange Oldinger paa en Flæk ...

To Maaneder — godt, det ændrer ikke noget for mig fra eller til. Egentlig hører jeg ikke til her i Gamlehjemmet, jeg er en Uvedkommende, men de Gamle er venlige og lar mig ikke merke det. De har frivillig søkt hit som det høveligste Sted at leve sine siste Dager paa, jeg derimot er kommet her ved Politiets Hjelp og er tvangsindlagt. Ogsaa de andre kan vel ha sine Skavanker, somme har det i Ryggen, andre er ynkkelige i Benene, men jeg er jo Basen, jeg mangler nesten totalt en viss Sans som gjør mig ubrukkelig til at faa

VENTEVÆRELSE

ALDRERSHJEM MENNESKELIGE?

Det inngår jo også i barnas oppdragelse til virkelighetssans å bli minnet om alderdommen, og å lære toleranse og hensyn i brytningen med et helt annet slektledd, respekt og beskjedenhet i kontakten med oppspart erfaring og moden livsvisdom. Det forrykker likevekten i en familie når foreldrene er alene om å representere den eldre generasjon, og besteforeldrene

bare er noen mennesker man nådigst besøker en og annen gang i en sykehuslignende institusjon, der deres avfeldighet blir understreket av et miljø. Mon ikke hjemmet er et gunstigere miljø enn gamlehjemmet når det gjelder å utvikle den sjeldne alderdom som ikke er bitter og ydmyket, men rank og avklaret, og som Sigrid Undset engang beskrev slik:

«Ikke blir vi klokere med årene og ikke blir vi bedre heller, de fleste av oss. Alderdommens visdom, alderdommens godhet er sjelden. Men de som har møtt den, vet at den er dypere enn all annen visdom og godhet. Det er den vi har måttet tillegge vår Gud.

Alderdommens skjønnhet er den sjeldneste skjønnhet. Men den er mektigere og mer gripende og rørende, den er over all annen skjønnhet i verden. Å vinne den for seg selv er det beste et menneske kan gjøre for sitt barn.»

Jo mer vi begriper at ensomheten er den dypeste av alle de menneskelige tragedier, desto mer burde det vekke vår sans for at det er en skjebne vi vanskelig kan påtvinge våre eldste.

DEN KJÆRLIGE URETT

Situasjonen er velkjent: Bestemor er etterhvert blitt «vanskelig» — holder på sine inngrodde vaner og klager over barnas tramp og skrål. Alle er glad i henne, men hun merker da at hun er én for meget slik i det daglige. Derfor sier hun ingenting da hun får små oppmuntrende hint om at hun «står på venteliste». Hun skal få med både sin stol og den gamle komoden med alle familiebildene. Der er blomster i vinduet på aldershjemmet, og hun får reiseradio og eneværelse. En ferm og grei oversøster ser til at hun trives. Kan en så gjøre det bedre for henne?

Kanskje ikke — slik som saken står for denne eller hin konkrete familie. I mange forhold blir man ikke spurt — saken stiller seg tvingende. Men hva er det som skjer?

mimre noget med. Det er ingen ringe Feil og jeg har mange flere: der kan jeg for Eksempel staa saa desperat fast for et Ord jeg skal bruke at jeg for at si noget maa si noget andet først. Jeg er ikke alene om denne plagsomme Syke, den er forresten gammel og fin og heter Afasi, den store Swift i England var verre av Afasi end jeg.

Hvad skal vi mukke for, hver har sit at drages med. Heller ikke gjør noenting noget her paa Gamlehjemmet, vi har vaar Frihet til at komme og gaa, at røre os, at iaktta hverandre. Her er fuldt Hus, femten, tyve, begge Kjøen, flere sengeliggende. Nu og da er det nogen av os som dør ogsaa, det kan ikke undgaaes, men det gjør ikke større Indtrykk på os efterlevende. Vi ser efter den hvide Kisten, men naar Vognen er kjørt, snur vi os til os selv igjen ...

D agene gaar, Maanederne gaar, jeg blir ikke videre bedre. Nogen dør i Hjemmet, vi har Oldinger at ta av her, somme blir altsaa borte, men andre kommer

istedet, det virker ikke paa os efterlatte, det skal saa være. Sneen er væk og det er Vår, litt efter litt faar jeg mere Lyst til Arbeide, men jeg har ikke Kræfter. Brevet svarer jeg fremdeles ikke paa.

Tobakken er frigit, men det er ingen Stas ved den heller, ikke Spor. Hvad vil jeg da, hvorfor er jeg saa vrang? Vaar og Sommer og alt ihop, men Gud for en tosket Tilstand! ...

N aturligvis er jeg aareforkalket, men det gjør mig ikke noget det heller, vedkommer mig ikke. Naar jeg er fin til mig selv kalder jeg det Podagra. Det er nu over et Aar siden jeg sluttet med at bruke Stav. Hvad skulde jeg med Staven? Den var bare en Slags Gromhet av mig, i Likhet med at sætte Hatten paa snur og saant. Var Staven til nogen Støtte for mig? Nei. Vi var blit Kamerater, men ikke mere. Naar vi faldt, laa vi altid langt fra hverandre i Sneen. Som vente var av Kamerater ...

(Fra «Paa gjengroede Stier»)

I løpet av de siste 10 år er der blitt holdt to verdenskongresser for legmannsapostolatet. En tredje kommer til å finne sted kort tid etter det forestående konsil. Tiden er tydeligvis kommet da det ikke lenger er mulig å lukke seg inne bak sitt eget lands grenser: Apostolatet må gjenomtenkes i verdensmålestokk.

Det er imidlertid et så voldsomt sprang fra de nasjonale grupper til en verdensomspennende organisasjon at der også er behov for regionalt samarbeid. I dag er Europa en slik region ved siden av andre og større, slik som Nord- eller Syd-Amerika, Afrika, Asia. Landene bak jernteppet er dessverre forhindret fra å delta i et slikt samarbeid. Derfor blir et europeisk møte nødvendigvis begrenset til Vest-Europa. Men selv med denne begrensning er det en meget broget forsamling man står overfor, når delegerte for legmannsapostolatet møtes fra så forskjellige land som Portugal og Sverige, Malta og Skottland, Belgia og Østerrike, som det var tilfellet i København i dagene 16.—20. september i år.

Møtet samlet nasjonale delegasjoner utnevnt av de kirkelige myndigheter i hvert land. De delegerte var praktisk talt alle presidenter eller formenn for store organisasjoner. I tillegg til de nasjonale representanter fant man også ansvarlige ledere for internasjonale bevegelser som f. eks. Miss Violet Nevile (International Catholic Auxiliaries) som St. Olav bringer et intervju med i dette nummer.

Fra Norge viste det seg dessverre ikke mulig for St. Olavs Forbunds formann Alfred Taxt å reise, og hans bror, Pastor Harald Taxt, som skulle ha vært med som åndelig rådgiver, ble likeledes forhindret. Den norske delegasjonen kom da til å bestå av Fru Dagny

How (N.K.K.F.), Fru Brita Paus (Fransiskushjelpen og flyktningekomitéen), Frk. Astrid Thielemann og Pater A. Raulin.

Hensikten med kongressen var 1) å utdype den gjensidige forståelse mellom de katolske legmannsorganisasjoner i Europa; 2) drøfte de beste og mest effektive midler for å styrke samarbeidet mellom disse organisasjoner på et europeisk plan.

Møtet ble henlagt til København først og fremst for at de ikke-skandinaviske delegasjoner skulle få anledning til på nært hold å se forholdene i de nordiske land, som de stort sett kjenner lite til. Derfor ble det også lagt stor vekt på legapostolatets problemer i land med en liten katolsk minoritet (i motsetning til Holland eller til og med England). Vi må bare beklage at Finnland ikke hadde kunnet sende noen delegasjon, og vi er sikker på at arrangørene i neste omgang i god tid vil sørge for at alle kan bli representert uansett hvilke vanskeligheter som må overvinnes. Der finnes nok av folk som er villige til å hjelpe her.

Gjennom statssekretæren, kardinal Tardini, hadde den hellige Far sendt kongressen en hilsen, der han blant annet uttalte:

«Selv om legmannsapostolatet rimeligvis antar forskjellige former alt etter forholdene i hvert enkelt land, så er

Mot slutten av livet, da tilpasningsevnen er så liten og livet er stivnet i kjære vaner, blir hun tatt fra den eneste lille krets mennesker som ennå interesserer henne, fordi de er liv av hennes liv. Hun blir satt under håndfast administrasjon og husorden. Hun blir omgitt av bare gamle — hvilket i seg selv er et unormalt miljø, som bare kan fremskynde hennes egen aldring. Hun blir tvunget inn i en liten lukket verden, og bare én gang om uken får hun et glimt av det som før var hele innholdet i hennes tilværelse: Barna og barnebarnas liv.

Alle de daglige små begivenheter som markerer veksten og livet i en familie unnslipper henne. Hun føler seg overflødig, utbrukt, forkastet. Ingen har bruk for hennes råd. Besøkene er som sykebesøk — korte, skånsomme, litt obligatoriske. Barna «oppdager» henne som en raritet — at noen kan bli så gammel som bestemor... Hun er utenfor — hører ikke mer med til dagliglivet. Stort sett har vi gjort det unødige bitert å bli gammel.

Det er ikke greit — i 4 av 5 tilfeller — å se hvordan det kunne ha vært gjort annerledes av den enkelte familie. Vi er alle produkter av en mentalitet, av et samfunnsmonster som kan arte seg tvingende for den enkelte. Og hvor mange mister ikke sine foreldre før de selv har nådd den alder og modenhet da de kan leve seg inn i deres tanker og behov?

Kanskje trenger vi en samvittighetsransakelse her. Så vi i det minste, ansikt til ansikt med gamle som midt i all gamlehjemshygen lider under å føle seg avskrevet, rydder et nytt rom i vårt hjerte for mennesker som burde hatt en plass i våre hjem.

VERDEN ER VÅRT SOGN

«St. Olav» har oppnådd en samtale med Miss Violet Nevile, den dynamiske vice-presidenten for International Catholic Auxiliaries, en oppsiktsvekkende nydannelse på grensen mellom ordenslivet og legmannsapostolatet. Miss Nevile er på en informasjonstur etter kongressen i København, og er iferd med å «oppdage» Skandinavia og de nokså «glemte» katolske minoritetskirker her.

— Hva er det for en institusjon De er med og leder, Miss Nevile?

— Det er et institutt som samler legfolk til uforbeholden og livslang innsats i misjonslandene, som «hjelpere». Meningen er at de ut over misjonsstrukturen, presten og søstrene, skal hjelpe det innfødte legfolket til å ta opp ansvar og selvstyre under egne ledere. Dette forutsetter selvfølgelig grundig trening, og det er det vi forsøker å sikre, ved å sende velutdannede legfolk som helt deler vertsfolkets liv.

— Det er altså en legmanns-elite dere søker å danne?

KONGRESS

FRA KØBENHAVN

det ikke desto mindre nødvendig, i en tid da gjensidigheten og utvekslingen mellom landene stadig øker, at katolikkene tilpasser seg denne utvikling ved et bedre utbygget samarbeide i apostolatet. Utvekslingen av informasjon og publikasjoner, det fruktbare studium av felles problemer, personlige kontakter — alt dette kan bare utvide hver enkelts synsfelt. Slik vil det bli lettere å ta opp de felles anstrengelser som er nødvendige, dersom legmanns-apostolatet virkelig skal kunne svare til de dypeste behov i dette nye Europa som langsomt bygges opp, og Evangeliets lys virkelig skal kunne trenge inn i de nye strukturer som nå utarbeides.»

Paven anbefalte også at katolikkene i de gamle katolske land i Europa ble seg bevisst sitt ansvar overfor studentene fra de unge afrikanske og asiatiske nasjoner.

De to første dager var viet til legmanns-apostolatets problemer innenfor de nasjonale grenser. Det var meget interessant, især for de nordiske deltagere, å høre om den vidtforenede virksomhet som eksisterer i de fleste europeiske land. Men det var også av stor betydning for de ikke-skandinaviske delegasjoner å danne seg en idé om hva det vil si å være en ubetydelig minoritet i et protestantisk og især i et religiøst sett indifferent samfunn. Problemet om den religiøse indifferens er et av dem som vil bli tatt opp igjen ved en senere anledning: det

var merkelig for oss å høre fra den irske delegasjon f. eks. at dette problem overhodet ikke var aktuelt i Irland. Men irlenderne var også villige til å medgi at deres land ikke er mer immunt enn noe annet hvis de årsaker som har virket andre steder skulle komme til å gjøre seg gjeldende i deres samfunn.

Den tredje dag var viet det felleseuropeiske arbeid. Der merket vi oss hvor lite Norden ennå er engasjert i den europeiske fellestanke. Hvor lite stoff bringer ikke de norske aviser om en bevegelse som spiller en så sentral rolle i andre deler av Europa!

Den siste dag ble perspektivene ennå videre. Det det gjaldt var å presisere de katolske europeiske legapostlers ansvar nettopp som katolikker og som europeere overfor verdenssituasjonen i dag. Dette ga til slutt anledning til å drøfte de første forslag med hensyn til den tredje verdens-kongress for legmanns-apostolatet.

Som norske delegerte har vi, bortsett fra alt det vi har lært, merket oss særlig én ting, nemlig at samarbeidet med felleseuropeiske eller internasjonale organisasjoner forutsetter at der også i Norge finnes en organisme som samler de forskjellige grupper av legapostler og kan tale på deres felles vegne. For man kan umulig vente at internasjonale fellesorganisasjoner skal søke kontakt med spredte ledd innenfor en på forhånd ubetydelig minoritet, mens ingen spør om Norge har få eller mange katolikker for å ta det med på råd så snart landet representeres av en dertil egnet organisasjon.

Til slutt retter man gjerne en takk til de danske arrangører som ved sin innsats og sin offervilje har gjort det mulig for Sentralkomiteén i Rom å avvikle kongressen i Norden.

A. R.

— Ja, nettopp. De kan jo tenke Dem viktigheten av dette nettopp i de landene i Asia og Afrika som nå kjemper seg frem til selvstendighet, og hvor andre, menneskefiendtlige ideologier er på pletten for å høste dem inn i en totalitær livsform. Vi tar særlig sikte på å forme arbeiderne, studentene og kvinne-organisasjonene til bevisst innsats ut fra kristne prinsipper.

— I direkte politisk innsats?

— Nei, selvom mange av eliten nødvendigvis kommer til å gripe inn i politikken. Det er kristne personligheter og miljøer vi tar sikte på å skape og oppmuntre.

— Dette minner da adskillig om det vi tidligere kalte Katolsk Aksjon?

— Om De vil. Felles for de to er idéen om at miljøet skal gjennomarbeides av miljøets egne kristne, ikke av folk utenfra. Men denne legmanns-innsatsen i *misjonene* er for så vidt noe ganske nytt. I Kirkens offisielle dokumenter ser vi legmannsinnsatsen i de katolske misjoner først nevnt i Pius XII.s rundskrivelse «*Evangelii Prae-cones*».

— Når ble Deres institutt grunnlagt?

— Det ble grunnlagt i 1937, men det er først etter krigen at det har vokset til en internasjonal bevegelse. I 1947 ble det provisorisk anerkjent av Vatikanet, og i 1956 var vi kommet så langt i eksperimentet at Rom anerkjente det definitivt.

— ICA har jo bare kvinnelige medlemmer. Finnes der noe tilsvarende for menn?

— Foreløpig er det bare i sin begynnelse, og svært spredt. Men det kommer nok!

— Hvordan blir en så medlem av ICA?

— En må binde seg til å gjennomgå utdannelsen i ett av våre to utdannelsestus i Chicago eller Bruxelles, og

først ved tidsbegrensede løfter og dernest — etter tolv år — ved evige løfter om fattigdom, lydighet og ugift stand engasjere seg for levetiden i arbeidet for misjonene. Alt etter ens utdannelse og anlegg vil en så bli utdannet og satt inn der hvor en kan gjøre mest nytte. Vi har hus både i Afrika og i Det nære- og Det fjerne Østen. Instituttets medlemmer blir oftest sendt ut i *team* på tre. Administrativt står ICA under Propaganda-kongregasjonen i Rom, Kirkens misjonsministerium.

— Hvor mange medlemmer er der for tiden?

— 240 ferdig utdannede og ca. 100 under utdannelse. De er fordelt på 23 nasjoner: belgiere, franske, italienere, tyske, kanadiere, engelske. Vi har 8 vietnamesere, 5 kinesere, og enkelte indere og japanere.

— Noen skandinaver?

Miss Neville smiler forborgent som om hun har bestemte planer: — Ikke ennå!

— Hvem leder dette instituttet?

— Medlemmene velger et råd — for tiden ledes det av en belgierinne, M.lle Wilmet.

— Til slutt, Miss Neville, — hva inntrykk fikk De av de nordiske katolske legfolk De traff i København?

— Jeg fant dem modige og åpne. Jeg hadde ikke forestilt meg den isolering som de må leve sitt katolske liv i. Skandinavia er jo ikke noe «misjonsland» i klassisk forstand, og for øvrig går jo ordet «misjon» av bruk selv i Afrika og Asia. Kanskje kunne vi finne en oppgave for ICA også her nord. Tar jeg ikke feil, står nordiske katolikker nokså opprødde når det gjelder religionsundervisningen av de aller minste. En godt utdannet kateket kunne visst gjøre underverker her...

Det er mindre enn et løfte. Men det er visst mer enn bare en flyvetanke!

Dr. Sven Stolpe

er vel Nordens fineste kjenner av «det andre Frankrike» — Jeanne d'Arc's, Pascal's, Claudel's og den kristne tradisjons Frankrike, som han i en menneskealder har viet et fremragende essayistisk forfatterskap.

Her skriver han om en av dette Frankrikes menneskeligste og kanskje minst kjente profiler — den blinde presten M. Pouget.

Ved Rue de Sèvres (nr. 95) i Paris ligger de franske lazaristenes hovedkvarter. Der bodde en gammel prest, Monsieur Pouget, de siste enogførti årene av sitt liv. Han var blind eller så godt som blind. Han var bondesønn fra Auvergne og hadde lenge vært lærer og professor. Han var i besiddelse av en gigantisk lærdom, men var en meget usystematisk lærer. Hans interesser omfattet også naturvitenskapene, skjønt han egentlig var bibelteolog. Han hadde tidlig svekket sine øyne gjennom anstrengende undersøkelser i sin botaniske have. En dag inntraff det en eksplosjon i hans laboratorium. Etter en tid måtte han gå til en læge — av økonomiske grunner valgte han en billig — og fullstendig uduelig sådan. Denne «opererte» øyet, hvilket førte til at det gikk tapt — helt uten grunn. Monsieur Pouget var da bare åtteogførti år gammel. Etter en tid ble også det andre øyet svakt, og i hele den andre halvdel av sitt liv kunne M. Pouget bare såvidt se, og det ved hjelp av meget sterke forstørrelsesglass. På slutten hadde han bare omtrent en hundredel av sitt normale syn tilbake.

M. Pouget måtte forlate sin lærergjerning, og som fullstendig hjelpeløs ble han plasert i et fattig rom hos lazaristene. Det kunne se ut til at hans liv var slutt.

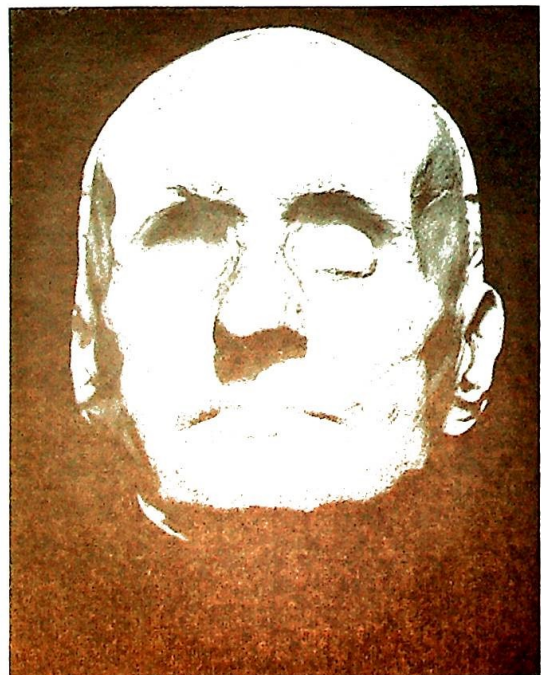
Det var da det begynte for alvor! Han skrev ikke meget — iallfall ikke slikt som ble trykt — men han tok imot en strøm av mennesker. Blant dem kan man særlig legge merke til to berømte franske professorer i filosofi, Bergsons elev Jacques *Chevalier* — som «oppdaget» ham — og dennes venn Jean *Guilton*, professor i filosofi ved Sorbonne og en av Frankrikes fineste forfattere i dette øyeblikk. Gjennom skrifter av disse to ble det snart ganske klart at den blinde gamlingen i sin celle ved Rue de Sèvres ikke bare var en rent helgenlik skikkelse, men at han også var en av sitt lands mest bemerkelsesverdige begavelser i vår tid, vel verd å settes ved siden av Simone Weil og Teilhard de Chardin.

Ingen som har betrådt rom 104 i dette stille klosteret ved en av Paris' mest bråkende gater, kan glemme møtet med denne blinde mannen. Han leste daglig sin messe som alle andre katolske prester, han beveget seg tross sin blindhet med ganske stor sikkerhet rundt i klosteret, iblant med hjelp av sin stokk, men det

hendte at han gikk seg ynkelig bort. Han kunne også til tider ta lange spasereturer rundt i Paris uten å forsvinne. Hans eneste nydelsesmiddel var en og annen sukkerbit — «det eneste punkt hvor han opplevde noe som kan kalles nydelse» sier en av hans venner. Han hadde fått en gammel medtatt skrivemaskin og forsøkte tross sine blinde øyne å skrive ned sine tanker med den. Det kunne imidlertid hende han tok feil og skrev på et allerede fullskrevet ark, eller at farvebåndet var slutt, så han skrev side etter side uten at det vistes på papiret — det var et svart øyeblikk for hans venner, når de måtte fortelle ham om slike ulykker. Han ble også ofte forstyrret av besøkende. De var i og for seg velkomne, han elsket å snakke og fortelle, og han var, på det åndelige plan, en stor velgjører. Men når de var gått — hvordan skulle han kunne finne igjen tråden i det han hadde skrevet? Han visste jo ikke hva som sto på arket!

Alt dette voldt ham et ufattelig besvær, og store skuffelser, som han dog bar med stort tålmod. Han kunne imidlertid også bli vred, gnistrende rasende som en fransk bonde: nemlig når han ikke fant stoken sin, eller hatten, — men først og fremst, når han støtte på urimelige utslag av lumpenhet eller dumhet. Hans inntekt var ti francs måneden — som han fikk som messestipendier — og dem leverte han selvfølgelig til klosteret han bodde i. Men han hadde en ti-francs-seddel liggende i skuffen, og ofte måtte han overbevise seg om at den fremdeles lå der. Hans eneste behov var litt sukker og veronal. I en stor bondsk pung hadde han også et par pengestykker av eldre type, som nå for lenge siden var inndratt: «Jeg er ikke i stand til å skille meg av med dem,» pleide han genernt å si.

Et av hans problemer var — hatten. Han hadde nemlig et umåtelig hode. Naturligvis ville en hatte-maker ha vært i stand til å lage en hatt som passet

M. Pouget's dødsmaske.

INDE HR. POUGET

ham, men slike ekstravagante utgifter var ikke til å tenke på. Han hadde to aldeles redselsfulle hatter, som både var rent for små og ga et rent komisk inntrykk når han satte dem på sitt mektige hode. Folk vendte seg smilende om på gaten når han kom vandrende.

Den katolske messen, som en prest leser hver eneste dag består av en hel mengde tekster, noen av dem faste, andre skiftende. Monsieur Pouget kunne alt dette utenat. Han visste hver dag hvilken epistel, hvilket evangelium og hvilke bønner som skulle leses! Allerede dette er en overmenneskelig prestasjon. Men også en hel rekke andre ting behersket han fullstendig utenat. Han gjorde en gang en nøyaktig beregning og fant da at han kunne utenat i hvert fall 5032 linjer av Horatius og 4575 linjer av Vergilius. Han kunne flere sanger av Aeneiden utenat, likeså flere bøker av Georgica. Likeså siterte han naturligvis ubesværet de franske klassikerne, særlig La Fontaine, Molière og Boileau. Han kunne også så godt som alle det Gamle Testamentes salmer utenat og naturligvis hele det Nye Testamente (på latin, delvis på gresk).

Denne mann var nå ikke bare grunnlærd og barnefrom, ydmyk og god — han var også noe av et intellektuelt geni. Frankrikes skarpeste hoder sto fulle av respekt overfor hans skarpsinn og selvstendighet. Berømt er hans møte — han var da gammel, det var like før han døde — med filosofen Bergson, som tok imot

ham med utsøkt elskverdighet og ble ytterst imponert av hans uttalelser. Berømt er også et møte med den aristokratiske lord Halifax, som gjennom et helt liv kjempet for en gjenforening av den engelske og den romerske kirke. Da lord Halifax til sist ville at M. Pouget skulle velsigne ham — egentlig er det i den katolske kirke bare biskoper som velsigner — svarte den blinde: «La oss sammen be en annen velsigne oss!» Hvorpå de falt på kne ved hinannens side — den groteske fillehaugen i sine skitne, ubeskrivelig fillete klær og den sobre engelske aristokraten med sitt hvite hår og sine elegante hansker.

Det kan ikke her bli tale om å gjøre rede for tankene til denne merkelige mannen. Jeg vil bare henviser mine lesere til den litteratur som er lettest tilgjengelig. Jean Guitton har skrevet en bok, «Portrait de M. Pouget», som den ikke fransk-kyndige også kan lese på tysk: «Synthese des Christlichen» (Verlag Herold, Wien 1959). Guitton har også utgitt en mindre bok: «Dialogues avec Monsieur Pouget» — og sluttelig har Jacques Chevalier skrevet en bok om møtet mellom Henri Bergson og M. Pouget.

Enhver som er interessert i de uforlignelige rikdommer som den franske kulturen eier, bør på en eller annen måte forsøke å nærme seg denne franske presten. Han var blind i førti år. Men han så mer enn nesten alle seende — av det som virkelig er verd å se.

Tanker

AV M. POUGET

Der hvor fornuften ikke stilte noe krav, ville troen ingenting ha å si.

*
For meg er forstanden den høyeste myndighet; jeg ville til og med si, *min* forstand, siden det er etter *min* forstand at jeg skal dømmes. Derfor gjelder det også stadig å skjerpe den og holde den våken.

*
Dersom det er så at katolisismen og fornuften møtes, da er det ikke min feil; der er bare fakta, og deres konsekvenser. Katolisismen består av fakta. Historien består av fakta. Fornuften spaserer omkring blant dem, det er alt.

*
Si ikke: Dette er sant. Gi bevisene. Si ikke: Den og den har sagt så og så. Da får du bare til svar: Godt og vel, men hvilke grunner hadde han å gi?

*
Sannheten, klar og enkel. Biter det ikke, vel, ingenting å gjøre. Da jeg var ung ble jeg av og til ganske oppglødd. Sannheten er rolig; farer en vel opp for en matematisk formel? Apostlene var rolige, unntagen Peter, han var så ivrig. Å tale klart og enkelt, det er det vanskeligste. Kristus tok bare på vei overfor de store, som fordervet folket.

*
Det egentlige forsvar for religionen, det er kritikken. Den består i aldri å gå ut over det en vet gjennom teksten og gjen-

nom historien, i aldri å insistere på noe som ikke er nødvendig. Fornuftens bruk gjelder alle og alt slags studium. Ingen autoritet kan sette seg opp mot en riktig bruk av den.

*
Der er folk som benytter seg av beviser som selv trenger å bevises. Der er dem som tror at ved å hope opp tilstrekkelig mange svake beviser oppnår de ett sterkt. Hvis det dreide seg om vidnesbyrd som samstemte, ville det være riktig nok. Men det dreier seg om tekster, og dersom en tekst er tvilsom, kan ikke de andre tekstene gjøre noe fra eller til. For enkelte er tradisjonen det *de* tror idag: «Slik har man alltid trodd.» — «Det er nettopp det som er spørsmålet, min venn. De utgir det stilte spørsmål for å være svaret.»

*
Der er få vesentlige sannheter. Og sannheten er ikke noe geometrisk system.

*
Våre grunner til å tro er tilstrekkelige, men ikke tvingende. Det er bare i matematikken at man har tvingende grunner, og allikevel har vi idag tre slags geometri! Men er det så, da er det fordi viljen også må gi sitt bidrag, når det gjelder troen. Det som må lede oss, er ikke vitenskapen, men klokskapen. Fakta er ikke tilstrekkelige, det ser vi av Judas, som hadde vært vidne til miraklene.

*
En sjels omvendelse, det er en *mentalitetsforandring*. Gud alene er i stand til å skape den.

*
Katolisismen forlanger ikke annet enn den moralske lov, de helt sedvanlige ting; men disse forlanger igjen det usedvanlige, for å kunne overholdes.

En dag med Johannes XXIII

Paven er ikke bare et embede. Paven er også en person — et menneske. Det vil si at funksjonen nødvendigvis farves av de skiftende pavers ulike personligheter og gemytt. Pius XII hadde i usedvanlig grad gitt embedet sitt personlige stempel, og det var med stor spenning at den katolske verden ved hans død vendte seg til hans etterfølger for å lære mennesket Johannes XXIII å kjenne. Som sin forgjenger røber han seg ikke så lite gjennom sine livsvaner og sin dagsorden. Begge må kalles hårdt arbeidende mennesker, ganske særlig i betraktning av at de *begynner* sin veldige administrasjonsoppgave og sin hyrdegjerning i en alder da andre trekker seg tilbake til et velfortjent otium.

Johannes XXIII begynner sin dag klokken fire om morgenen — en dag som ikke er en åtte- men en atten-timers dag. Først leser han sitt breviar, «som det passer seg for en brav sogneprest», sier han selv. Når det er gjort, våkner resten av Vatikanet til dagens gjerning. Paven trekker seg da tilbake i meditasjon og åndelig lesning, helst i «Kristi Efterfølgelse» av Thomas a Kempis, eller en av de spanske mystikere. Klokken syv sier paven sin messe i et privatkapell, omgitt av noen av de nærmeste medarbeidere. En time senere spiser han en lett frokost: Et glass melk, et rundstykke, et eple og et glass fruktsaft. Hans privatsekretær, Mgr. Capovilla har da allerede lest igjennom morgenavisene og merket ut det som han mener vil interessere paven. Derefter forbereder Johannes XXIII med sekretæren dagens program: Offentlige og private audienser, dokumenter som må studeres og gjennomgås, utgående post osv. Mgr. Capovilla legger alle de nødvendige brevskaper og dokumenter i en hvit håndveske, og med denne under armen begir paven seg inn i elevatoren som bringer ham opp til hans kontor i Vatikanpalassets annen etasje. Dagens arbeide begynner.

En halvtime senere blir han allerede avbrutt: De første visitter begynner. Vanligvis er kardinal Tardini, statssekretæren, den første som blir mottatt. Etter ham følger de øvrige kardinaler og prelater i Vatikanets administrasjon, som regelmessig må innfinne seg hos paven og gjøre rede for sin virksomhet i den romerske kurie.

Efter dem følger dagens audienser — særlig grupper av pilgrimer fra fjern og nær som blir mottatt i Vatikanets større og mindre saler. Omgitt av sveitsergardister begir paven seg tilfots fra sal til sal. Johannes XXIII gir færre, kortere og mindre audienser enn Pius XII. De er også mindre preget av formaliteter og seremonier. Paven liker å underholde seg med lederne og improviserer små taler der han understreker med livlige gester og ansiktsuttrykk hva han mener, og forteller gjerne en morsomhet. Audiensene er ikke sjelden sekretærens fortvilelse, fordi paven overskrider den planlagte tiden når han hygger seg med de besøkende, og aldri tar avskjed før de besøkende har fått sagt alt hva de har på hjertet. På den måten hender det at audiensene trekker ut til klokken to eller tre om eftermiddagen, og de tre ordenssøstrene som står for det pavelige hushold har måttet holde maten varm ut over spisetiden.

Til middag spiser Johannes XXIII en suppe, en grønnsakrett, litt kjøtt eller fisk, et glass vin blandet med vann, og til dessert litt ost eller frukt. Tross sin runde skikkelse spiser paven lite, og har tatt av seks kilo siden han flyttet inn i Vatikanet. Til gjengjeld setter han pris på en velmakende rett.

Pius XII spiste vanligvis alene, med sine to kanarifugler som eneste selskap. Hans etterfølger setter pris på selskap ved bordet, og spiser vanligvis sammen med en kardinal eller en annen prelat på gjennomreise i Rom. Hvis gjesten trekker seg tidlig tilbake, unner paven seg den romerske siesta etter måltidet — men ikke ut over et kvarter. I den koldere årstid tar han istedet en promenade i Vatikanets haver, aldri systematisk som forgjengeren, men på måfå og nysgjerrig efter å oppdage nye trær og planter.

Derefter arbeider han videre til klokken syv, da han samler sin husstand til rosenkransbønnen i sitt private kapell. Derefter følger aftensmaten og enda en liten tur i haven sammen med sekretæren. Paven trekker seg så tilbake i sitt kontor. Er dagens arbeide fullført, går han til ro klokken ti. Hvis ikke, foretrekker han å legge seg klokken ni, og så stå opp klokken to morgen. Da arbeider han til klokken fem, hviler seg så litt og gjenopptar så den daglige rutine.

Pave Johannes XXIII — gjerne tilfots.

BLIKK på TIDEN

MELLEM PENNEVENNER

■ I den inngående post mottok vi forleden blant annet et trykt standardbrev, undertegnet av direktøren for forretningsavdelingen i det kristelige dagbladet «Vårt Land», C. Bjerch-Hansen. Det begynner slik:

Kjære Dem!

Det var en gang... Ja, slik begynner eventyrene, og når vi idag skriver noen ord til Dem, har vi lyst til å bruke disse ordene. Det kan også ligge vemod i de fire ordene, og det er kanskje den følelsen som trenger seg på oss akkurat nå. For De var en gang en av de abonnentene vi satte pris på å ha. Vi hadde gleden av å sende Dem Vårt Land hver dag, inntil De en dag meddelte oss at forbindelsen måtte brytes.

Vi vet ikke hva som er årsaken til at De måtte avbryte forsendelsen av bladet. Det kan ha vært så mangt og vi skal ikke oppholde oss mer ved dette spørsmålet. I DAG er nemlig det aktuelle spørsmål: *Vil De glede oss ved å forsøke avisen på nytt og dermed bli med blant de mange som i disse dager vil gjøre Vårt Land til en enda bedre og mer innflytelsesrik avis?*

I et stille håp om at det når frem til adressaten også på denne måte, trykker vi like godt vårt svar her, eftersom det like lite som ovenstående kan stemples TOP SECRET, og vi dessuten dermed sparer brevporto:

Kjære Vårt Land!

Vi var faktisk i flere år abonnent på Deres blad, og følger det fremdeles — som De vil se — med oppmerksomhet. Men vi gikk ettertrykkelig trett av å bidra til dets liv og underhold. For fem år siden, da det feiret sitt tiårs-jubileum, definerte det kampen mot vår kirke som en av sine hovedoppgaver. Vi synes det har levet godt opp til sitt forsett siden: Den kristne hovedkirke blir i «Vårt Land» systematisk og utholdende omtalt med ensidighet, antipati og forvrengning — i en slik grad at fremstående lutherske legfolk har protestert. «Vi vet ikke hva som var årsaken...» skriver De. Nå vet De det. Synes De så ikke at litt av det «vemod» De skriver om, er på vår side? For heller ikke vi synes det er oppbyggelig å se kristne oppfatte kampen mot medkristne som en oppgave — i tider som disse. Det gjelder, som De ofte understreker, Spania. Men det gjelder sannelig også Norge.

NRK OG ØSTKIRKENE

■ Kringkastingen er statsmonopol her i landet. Der er visst bare én løsning som er verre: At det blir et privatforetagende. Som saken står, må den nødvendigvis befinne seg under konstant kritikk for partiskhet, beliggende som den er midt i drakampen mellom de interessemotsetninger — politiske og andre — som tilsammen utgjør det norske samfunn. Som regel er det kringkastingssjefen Kaare *Fostervoll* personlig som befinner seg i skuddlinjen. Men nylig var det lederen for de religiøse programmene, pastor Sigurd *Lunde*, som til en forandring måtte forsvare seg — han har ellers vært ansett for en åpen, upartisk og likevektig sjef for et område der sterke brytninger nødvendigvis må gjøre seg gjeldende.

Et program om kirkene bak jernteppet falt dr. philos. Vemund *Skard* meget tungt for brystet. Han syntes der ble glattet over de blodige forfølgelsene, og gitt illusjon om at de kristne har tålelige levevilkår der borte, tross alt. Og i sin alminnelighet tør det vel sies at det norske kristenfolket også er isolasjonistisk i den henseende at det ofte savner noen virkelig medlevende bevissthet om de kristnes kamp og lidelser i land som bare ligger noen flytimer mot øst. Ganske særlig dersom det er kristne som faller utenfor deres egen oppfatning av den lokale, ene saliggjørende konfesjon. Den katolske kirkes kamp

i Ungarn, Polen og Tsjekkoslovakia har for eksempel stort sett vært omfattet med en svært så temperert interesse.

Det forhindrer jo ikke at bildet av for eksempel russisk kristendom idag er nyansert, og at disse nyanser ikke ene og alene kan utlegges som kommunistisk taktikk. I sitt svar på bebreidelsen skriver forøvrig Sigurd *Lunde*, («Morgenbladet» 27. september,) idet han siterer sitt innlegg i NRK:

Det jeg sa efter å ha nevnt den frihet kirkene har til rent gudstjenestlig virksomhet, var følgende:

«Men hva betaler så kirken for denne frihet? Prisen består ikke bare i en lojal holdning som utelukker enhver kritikk, ja endog enhver diskusjon med regimet, men også i en aktiv og uforbeholden understøttelse av dette styret. Det er dypt deprimende å lese offisielle kirkelige uttalelser som billedlig talt bøyer seg i støvet for regjeringens ufeilbarlighet og roser den opp i stry. Kirken idag tar også avstand fra dem av dens egne medlemmer som i forfølgelsesperiodene gjennomgikk de forferdeligste lidelser, og den synes å gi staten rett i at alle disse led på grunn av rent politiske forgåelser...

Sikkert er det, at om Den norske kirke under krigen hadde inntatt samme holdning til nazistene som den russiske kirke idag inntar til kommunistene, ville den ha vært et storartet verktoy i Hitlers hender.

Den danske teologen, professor N. H. Sør sier det så sterkt: «Hadde kirken vært en sann kirke i Russland, måtte den nødvendigvis ha protestert mot de grusomheter som er begått i de baltiske land, og når den ikke har gjort det, er det et sorgelig bevis på den grad av frihet som innrømmes den.»

Og vi kunne vel legge til: Hvordan kunne den tie om det som skjedde i Ungarn? Svaret det at kirken ikke blander seg i politikk, må det pekes på at kirken dog kritiserer *Vestens* politikk og uttaler seg sterkt positivt om *Sovjets* egen».

Vi synes jo ikke dette nettopp vitner om noen blåøyd tillit til de kristnes «gode» kår under sovjetstjernen, selvom der var andre som sørget for det idylliske skjønmalteri, i det samme programmet.

UNØDIG IMPORT

■ Der er tydeligvis folk som synes at vi ikke har nok med vår egen provinsialisme, og følgelig må innføre andres. I USA har en rekke rabiate anti-katolikker laget en aksjon mot den demokratiske presidentkandidaten John F. *Kennedy* på grunn av hans katolske tro. Den er falt usedvanlig uheldig ut, om vi skal tro tidsskriftet «Time» (26. september). Hos «Vårt Land»s norsk-amerikanske korrespondent pastor Sverre *Norborg*, som ikke nettopp glimrer ved sin toleranse, ble kampanjen omtalt i patetiske vendinger (20. september):

«Det er i dette metafysiske perspektiv man må forstå den skarpe avvisning av Kennedys kandidatur, som er kommet fra protestantiske ledere som Norman Vincent Peale, Billy Graham, Dan Poling og tusenvis av protestantiske prester av alle kirkesamfunn.

Ja, selv pressen er begynt med å fremheve at en kandidats personlige tro ikke er å regne for det avgjørende mot spørsmålet om et folks eksistens. Dette kan tyde på at den protestantiske underbevissthet i det amerikanske folk er i bevegelse. Instinktivt kjenner den alminnelige amerikaner at det ikke nå er tid til å eksperimentere med en minoritetsgruppetro som den romersk-katolske. Historisk er Amerika protestantisk, religiøst og politisk.

Det er ingen som vil gjøre John F. *Kennedy* til martyr.

Det er bare det at dette presidentvalg står i Krustsjøvs og Kongos tegn. Og instinktet sier amerikanerne at det går om den frie verdens eksistens.

Og protestantisk er det amerikansk instinkt.»

En annen og bedre kjenner av den amerikanske opinion, journalist Odd Hølaas, som i mange år var vår presse-attasjé i Washington, viste et sunnere skjønn («Dagbladet» 21. sept.):

«Hurtig kom de hjemlige bekymringer i forgrunnen, og nå i den siste tid har en til sin forferdelse sett at det er blitt en strid om pavens skjegg og Kennedys katolisisme.

Den som fører an i den skamløse religiøse intoleranse er naturligvis dr. Norman Vincent Peale, han som med sin *Power of Positive Thinking* (4 millioner eksemplarer) representerer lavmålet av banal lavkirkelig protestantisme.»

Og få dager senere kunne så «Time» bekrefte hans vurdering av en hets som bare dårlig informerte eller overlagt tendensiøse kretser kan forveksle med den ansvarlige amerikanske opinion:

«Den ulykksalige dr. Peale, som for en gangs skyld hadde vist seg som alt annet enn «Hvermanns veileder til et tillitsfullt liv» (hvilket er titelen på en av hans best-sellere) forsøkte å frigjøre seg fra den kampanje som han selv hadde tatt til orde for. Philadelphia-avisen *Inquirer* stoppet hans ukentlige spalte. Dr. Peale dukket frem fra en ukelang «retrett» og søkte avskjed fra sin stilling ved Marble Collegiate Church i Manhattan (hvor han ble bedt om å fortsette) og fra bevegelsen *Citizens for Religious Freedom* (som lot ham gå). Han erklærte at det amerikanske folk har rett til å velge en mann av hvilken som helst religion — eller en konfeksjonsløs — til president. Til en journalist fra *New York Herald Tribune* sa han: «Jeg ble ikke narret inn i denne kampanjen. Jeg var bare dum.»

Dumheten står visst fremdeles på importlisten.

IGJEN

■ Læremangelen i Norge er for tiden desperat: Der er steder hvor 2/3 av lærerpersonellet ikke er fagutdannet. I det høye departement har man i årevis, med befolkningsstatistikene på bordet, kunnet forutse hva som ville komme. Det synes ikke ha fremmet noe klarsyn. Til overflod har man forsert igjennom en utbygning av skolevesenet som er generøs inntil det utrolige på bakgrunn av den faktiske mangel på lærerkrefter.

Midt oppe i en slik situasjon må det nødvendigvis virke arrogant når myndighetene blankt avviser et initiativ som kunne hjelpe litt på nøden, formentlig ene og alene ut fra de reaksjonære fordømmene mot alt «privat» tiltak i skolesaker. Under overskriften «Privatskolen igjen» skriver redaktør Ingar Hagen («Vårt Land» 19. september) blant annet:

«Kirke- og undervisningsdepartementet har sagt plent nei til prosjekt om å starte en lærerskole ved Rygge flyplass. Forsvarets sivilopplæring der nede hadde utarbeidede planer om et slikt tiltak, og man hadde sikret seg et kvalifisert lærerkollegium som iallfall fant nåde for Østfold skolelederlag, etter hva det opplyses. Skolen tok sikte på å ta inn særlig elever ved den militære forlegning, men også andre som det måtte passe for. Den ville etter alt å dømme på en praktisk måte — og aldeles gratis for staten — utfylle den offentlige lærerskoleutdannelse som er utilstrekkelig, og avhjelpe noe av den nød som hersker på dette falt.

Men nei, departementet har ikke bruk for noen hjelp. Haugevis av lærerposter får heller fortsatt besettes med underkvalifiserte folk. Departementet ser naturligvis her et gjenferd av den private lærerskolen, og den må for all del ungas. Den private skole i det hele står for departementet som en alvorlig smitte som må holdes i sjakk.

Begrunnelsen er såvidt det opplyses ikke at staten klarer jobben selv — av gode grunner — og heller ikke at lærerstaben ikke holder mål, noe som i og for seg hadde latt seg høre da det ganske riktig er departementets oppgave å passe på nivået, men det heter at visse bestemmelser i lærerskoleloven hindrer godkjenning.»

Redaktør Hagen etterlyser en nærmere redegjørelse for hvilke bestemmelser i skoleloven som her er kommet til anvendelse. Det synes vi nok også departementet skylder offentligheten i en så tilsynelatende urimelig avgjørelse — vi regjeres da ikke av allvidende Oldenborgere heller.

Frater Candidus.

KATOLSK FORUM

DOMINIKANERNES FOREDRAGSAFTENER

Neuberggt. 15, Oslo

Tirsdag 11. oktober kl. 20:

DEN JØDISKE TRAGEDI — I ROMANFORM ved pater *Thomas Patfoort*.

Den franske jøden André Schwarz-Bart's roman «Den siste av de rettferdige» (Le dernier des justes) har vakt berettiget og internasjonal oppsikt som en mesterlig fremstilling av et tema som igjen og igjen utfordrer kristen-sinnet: jødefolkets tunge skjebne. Cappelen's Forlag utgir romanen på norsk omtrent samtidig med dette foredraget, som analyserer en av høstens fremste litterære begivenheter.

Tirsdag 18. oktober kl. 20:

«KLOSTERLASSE» I NORGE — ET STYKKE NORDISK MOT-REFORMASJON ved pastor dr. *J. Duin*.

«Klosterlasse» — pater Laurentius Norvegus — nordmannen som i selve reformasjonsårhundret ble jesuitt og søkte å gjenvinne Norden for den katolske kirke, er en fengslende skikkelse. Dr. Duin, som i årevis har utforsket den efter-reformatoriske katolisisme i Norden, fremlegger her sitt syn på den eventyrlige norske jesuitten.

FOR UNGDOMMEN

En lekker liten stensilert folder innbyr til Vinterskole for katolsk ungdom. Tiltaket er for lengst innarbeidet og populært. «Vi tror ikke at deltagerne har hatt noen overdreven følelse av 'skole' — snarere har det vært et slags 'team-work', bygget på felles tro i ungdommelig samvær. Selv om skolen har hatt en alvorlig oppgave, har det vært spillerom for adskillig hygge og glede i kameratslig samvær gjennom noen vintermånedene,» skriver skole-ledelsen i sin innbydelse til i alt 8 arrangementer fra oktober til mars. Emnet er «Hva tror du egentlig på?», og problemstillingen er den riktige, ut fra trosbekjennelsen:

«Credo — vår trosbekjennelse — sammenfatter det vi tror på. Dengang vi lærte den, fikk vi forklaring på hver setning, vi oppfattet meningene og tilegnet oss dem så godt vi kunne.

Men livet står ikke stille. Vi vokser til, vi utvikler oss, og dagens problemer er ikke gårdsdagens. Greier vi nå å bringe vårt CREDO inn i vår daglige tilværelse?

Om og om igjen kan vi trenge å vende tilbake til utgangspunktet, for å spørre oss selv: Lever jeg etter min tro? Nei, enda dypere ned:

HVA ER DET EGENTLIG JEG TROR PÅ ... ?»

Vi klager ofte — og med rette — over mangelen på et godt og bredt katolsk miljø, — kanskje særlig på de unges vegne. Vinterskolen er i opplegg og praksis vintren igjennom et utmerket svar på dette behovet, for dem som er mellom 15 og 19 år, eller litt mer. En skal helst melde seg med det første.

VOR FRUE HOSPITALS SYKEPLEIESKOLE

opptar nye elever januar 1961. Plan og søknads-skjema ved henvendelsen til skolen, Oslo 33.

KATEKET-KURS

I dagene 16.—19. oktober arrangerer det danske RELIGIONSPÆDAGOGISK ARBEJDSUDVALG et kateket-stevne for religionslærere og katolske foreldre på St. Joseph-søstrenes skole i København. Der er satt opp et rikholdig foredragsprogram for de fire dagene. Kurset åpner med en aftenmesse ved biskop *Th. Suhr*, og den følgende dag taler pater *Vagn Hansen OP* om «Menighetens, foreldrenes og lærernes ansvar for barnas første skriftemål» og pater *Edward Stappers O. Præm.* om «Barnets første møte med Kristus i botens sakramente».

Tirsdag taler Dr. theol. *Bjørn Højbo* og cand theol. *Jørgen Rich* om forståelsen av Det gamle testamente — den historiske og den profetiske litteratur.

Onsdagen er viet en innledning til familiekunnskap. Fru *Kirsten Bjørrild* innleder, hvorefter lege *Elsa-Minna Lauritsen* taler om Sunnhetslære, pater *Leslie Dorn SJ* om Religion og lærer *Preben Frandsen* om regning og Historie.

Om aftenen onsdag avsluttes stevnet med hyggelig samvær og sakramentsandakt. En må selv sørge for oppholdet i København, og innmeldelsesfristen er 8. oktober. Adressen er: *Religionspædagogisk Arbejdsudvalg, Østerbrogade 7 d. København Ø.*

Norske deltagere er — såvidt vi kan se — gratis velkomne!

UTLANDET

I følge en rapport fra Rom-korrespondenten til det tyske katolske pressebyrået KNA, redaktør Otto Schügel, har pave Johannes XXIII i år slått en strek over den tradisjonelle sommerferie i Vatikan-administrasjonen, og fremskyndet forberedelsene til det II. Vatikan-konsil, selv under den verste sommerheten. Utnevnelsene til de ulike kommisjoner og oppgaver fortsetter å komme i en jevn strøm, og sakslisten for kirkemøtet begynner å ta form. Det synes fastslått at den store plenar-forsamling av alle verdens biskoper av klimatiske grunner vil bli åpnet i oktober måned — enten i 1961 eller 1962 — og vare ca. to måneder, så biskopene kan vende hjem til sine bispedømmer til jul.

Om sakslisten er det foreløpig bare mulig å uttale seg under forbehold. Det synes imidlertid klart at kirkemøtets opplegg er blitt litt forskjøvet under utarbeidelsen. Vel er pavens planer om et «gjenforenings-konsil» blitt vennlig omtalt hos ikke-katolske kristne, men i første omgang legges hovedvekten på den indre fornyelse i den katolske kirke som alene kan gjøre kirkemøtet til en talende *innbydelse*, og som gjør det mulig for ikke-katolikker å gjenfinne meget av sin egen kristendom i den katolske tradisjon.

Derfor kommer det II. Vatikankonsil til å få karakteren av et reformkonsil. Med rette slo erkebiskopen av Milano, kardinal Montini, nylig fast, at dette er det første kirkemøte i kirkens historie hvor det hverken er en indre trossplittelse som skal overvinnes eller særlige dogmatiske definisjoner som skal fremmes. Det frigjør oppmerksom-

heten og anstrengelsene til arbeidet med Kirkens indre liv og dens forhold til adskilte medkristne.

Foreløpig er disse emner blitt nevnt som sannsynlige på kirkemøtets saksliste:

Presisering av læren om Kirkens vesen, som siden Pius XII.s rundskrivelse «*Mystici Corporis*» opptar teologene sterkt, med særlig sikte på mulighetene for kristen enhet.

Fordømmelse av kommunismen.

Høytidelig definisjon av legfolkets rettigheter og plikter i Kirken, og analyse av grunnprinsippene for de forskjellige typer legmannsapostolat.

Presisering av biskopenes myndighetsområde i deres egne bispedømmer — en oppgave som det I. Vatikankonsil aldri rakk å ta seg av. En venter ganske vidtgående fullmakter som tillater biskopene lokale tilpasninger på det pastorale og liturgiske område alt etter landenes skiftende mentalitet og kultur.

Forberedelse og utdanning av geistligheten. I motsetning til hva verdenspressen har antydnet, vil en avskaffelse av sølibatet ikke komme på tale.

Kampen mot avkristningen, naturalismen og den moralske oppløsning i det individuelle og sosiale liv.

Tilpasning av den katolske sosiallære.

Liturgisk fornyelse, med videreføring av breviar- og messebok-reformen.

Utveksling av prester mellom land som har for få og land som har overskudd.

Reform av Index-loven. Bare unntagelsesvis vil bøker herefter bli oppført som forbudte på Index. I alminnelighet vil de få «karakter», slik som det nå skjer i den katolske film-vurdering.

Mulighetene for en større anvendelse i apostolatets tjeneste av de større opinionsdannende faktorer: Film, radio, fjernsyn, presse.

Problemer som oppstår i forbindelse med dannelsen av de nye nasjonalstater i Afrika og Asia. Særlig opprettelsen av en gjennomført innfødt geistlighet og hierarki, dannelsen av legmannseliter, kristen innflytelse i det offentlige liv.

Nye veier i misjonsvirksomheten.

Som det fremgår av dette, er det et veldig og problematisk materiale kirkemøtet kommer til å beskjeftige seg med, og der kan trenges et intenst forarbeide, dersom utsendingene skal kunne ta stilling til stoffet i løpet av bare to måneders forhandlinger. En kan forstå at pave Johannes syntes det var verdt å ofre en sommerferie med det for øyet.

Kommisjonenes sammensetning gjenspeiler verdenskirken. Under kuriekardinalenes ledelse finner man ledende personligheter og spesialister fra hele den katolske verden. Med det første venter en også nærmere opplysninger om i hvilken form ikke-katolikker vil kunne bivåne kirkemøtet som observatører og innbudte.

DE RINGER . . .

VI BRINGER

BILLETTER OVER HELE VERDEN

METRO REISEBUREAU A/S

Karl Johansgt. 31 - Oslo - Sentrb. 33 32 80

VATIKANET

De ukrainske katolikkens skjebne.

Til Rom er det innløpt melding om at Mgr. Peter Paul Gojdic, de ukrainske katolikkens biskop, er død i kommunistisk fengsel. Hans bispedømme har de siste ti årene vært tvangsadministrert av de kommunistiske myndigheter og den gresk-ortodokse kirke. I Tsjekkoslovakia er det ansett for en forbrytelse mot staten å tilhøre den ukrainske katolske ritus, idet den unierte ukrainske kirke er oppløst og forbudt. Fra Moskva er der kommet en gresk-ortodoks biskop som har tatt katedralen og bispestolen i Presov (Slovakia) i besittelse. Staten fremstiller det i sin propaganda konsekvent som om det er de ukrainske katolikkens eget ønske å slutte seg til den russiske kirke.

En bibel i hvert hjem.

Under en audiens for tallrike besøkende på sommer-residensen Castelgandolfo den 21. september understreket pave Johannes XXIII sterkt betydningen av at Den hellige Skrift var å finne i hvert kristent hjem og flittig ble lest.

ARGENTINA

Storslått folkemisjon.

Sør-Amerika befinner seg i en veldig utviklingsprosess, og både fra kommunistisk og protestantisk hold har der vært stilt store forhåpninger om at kontinentets tradisjonelle katolisisme er under avvikling og på nytt gjør det til en «misjonsmark». Mange steder savner også den katolske kirke vitalitet, og må møte ytterst krevende oppgaver med en katastrofal prestemangel.

Som utgangspunkt for en bredt anlagt «gjenkristning» av det sør-amerikanske kontinent tør en nok se en storslått «folkemisjon» som i dagene 1. til 16. oktober

finner sted i Buenos Ayres og omegn. Den ventes å berøre 6 millioner katolikker i deres sogn, skoler og arbeidsplasser. Hele 2200 prester fra Argentina og de øvrige sør-amerikanske land, samt 730 sekular- og ordensprester som i denne hensikt overføres fra Spania, kommer til å bli satt inn i denne kjempeopp-gaven.

CUBA

Prestestudentene forlater landet.

Erkebiskopen av Havana har beordret 71 av bispedømmets 75 prestestuderenter til å fortsette sine studier i Puerto Rico, idet man med det første forutser åpent brudd mellom stat og kirke på Cuba. De resterende fire studenter er sendt tilbake til sine familier, idet de er nektet utreisetilattelse.

Ellers meldes det at priorinnen for det viktigste av de ordenssamfunn som underviser på Cuba har fått meddelelse om at ordenens faste eiendommer er beslaglagt av regjeringen. Inntektene av disse eiendommer har hittil fortrinnsvis vært anvendt til å betale utdannelsen for ubemidlede elever fra de fattigste lag av befolkningen.

FRANKRIKE

De katolske friskolene.

I det nye skoleår regner en i Frankrike med ialt nær ni millioner elever og studenter. Derav går 1.8 millioner til de katolske friskolene. For første gang

kommer disse skolene i år til å motta et visst statstilskudd til lærerlønningene, i overensstemmelse med den nye franske skoleloven.

Adenauer og de Gaulle møtes.

Den 28. oktober feires 700-års jubileet for Chartres-katedralens innvielse, og i den anledning legges der opp et stort program. Det ventes at forbundskansler Adenauer og president de Gaulle vil være tilstede. Berliner Philharmoniker og et fransk kor kommer til å oppføre Beethovens «Messe i D-moll».

Kristelige demokrater samles.

De kristelig-demokratiske partier har nylig holdt en internasjonal kongress i Paris. Der deltok 250 delegerte fra ni europeiske land. Under tre dagers studier ble der særlig lagt vekt på forholdet til de underutviklede land og Europas kulturelle og ideologiske forpliktelser.

POLEN

Under skattetrykket.

De polske myndigheter fortsetter sine anstrengelser for å knuse den katolske kirkes skole- og sosialvirksomhet gjennom uhyrlige skatteforlegg. Således blir herefter ordenssamfunnene å beskattes etter en proSENTSATS på 65% — en utbetaling som langt overstiger deres faktiske muligheter og tvinger dem til å la seg ruinere.

FREDRIKSTAD		Norske Fina $\frac{A}{\%}$ Bensin - Petroleum - Fyringsoljer - Smøreoljer FREDRIKSTAD TLF. 5 820 TØNSBERG » 12 371	
 Fredrikstad Glassmagasin $\frac{2}{3}$ TLF. 1662 - 2062	KLEMET JOHANSEN Fredrikstad Begravelsesbyrå Farmannsgt. 10 - Tlf. 3062 1885 75 år 1960	FREDRIKSTAD BLIK- & METALVAREFABRIK Andresen & Müller Mek. verksted — Blikkeballasje og metallvarer av enhver slags — Jernfat i alle størrelser og for ethvert øyemed — Isenkramartikler — Elektrisk og Autogensveisning — Stanseartikler	
	HELENE ANDRESEN KJØTT- OG PØLSEVARER Glemmengt. 3, 4, 5. Tlf. 2131 og 2031	FREDRIKSTAD BRYGGERI FREDRIKSTAD	
ALF SVENDSEN Alt i kolonial Tlf. 2167 Farmannsgt. 1-3	 Chr. Hannestad HANDELSGARTNERIER FREDRIKSTAD er kvalitets-blomster		
Hermetikk- og pølsefabrikk - Røkeri Salteri - Fryseri 1600 m ³ - Kjølelagere Stabburet GUNNAR NILSEN FREDRIKSTAD	 Engeset & Larsen MANUFAKTUR EN GROS - EN DETALJ FREDRIKSTAD		

SPANIA

Bondeungdommen sier fra.

Spanias Katolske Bondeungdom, en landsorganisasjon som først ble grunnlagt for to år siden, har holdt en kongress i Madrid. På programmet hadde den ført opp problemer som analfabetismen, den lave levestandarden og de urimelige arbeidsvilkårene.

TYSKLAND

Biskop von Galen minnes

Orléans og Münster er vennskapsbyer, og under et besøk som en delegasjon fra Orléans avla i Münster i forrige måned nedla borgermester Secretain en krans på graven til den uredde motstandsbi-spen fra Hitler-tiden, kardinal Klemens von Galen, og hyldet ham som en av åndsfrihetens store forkjempere i vår tid.

Jødiske kulturminner.

I Recklinghausen blir det i november åpnet en større utstilling over jødiske kulturminner og kunstverker fra patriarkenens tid frem til våre dager. Utstillingen står under beskyttelse av den vest-tyske forbundsprezident Dr. Lübke, og i arbeidsutvalget sitter blant andre den katolske biskop av Münster, Mgr. Keller.

ØSTERRIKE

Mot selvmord.

I Østerrike, som har en av de høyeste selvmordsprosentene i verden, har der nylig vært avholdt en kongress der prester, leger, kriminologer og oppdragere studerte selvmordsprofylaksen — dvs. det forebyggende arbeide mot selvmord. Der ble blant annet slått en pel gjennom den populære fordom at «folk som truer med selvmord gjør det aldri». Tvertom viste

en fremlagt undersøkelse at 8 av 10 personer som tok sitt liv faktisk hadde varslet det på forhånd til sine omgivelser.

I 1948 grunnla kardinal Innitzer i Wien en vaktjeneste for mennesker med selvmordstanker, som i løpet av ett år behandlet 1200 personer instilt på å ta sitt eget liv. Gode resultater viser særlig sjelesorgen og gruppeterapien.

USA

Sorte prester.

Tolv negre ble i år viet til katolske prester i USA, elleve av dem som medlemmer av ordenssamfunn. Fire av dem var konvertitter. Dermed er tallet på sorte prester i den katolske geistlighet i USA steget til 106.

Trondheims-firmaer

Simon Petersen A/S

Ravnkloa - Trondheim - Tlf. 22 439

SKOTØY av alle slag
Tøfler - Gummifottøy

VÆR SIKKER

på førsteklasses varer til kjøkkenet.

De fleste kjøkkensjefer vet de er trygge med
ROHDE Gelée, Puddinger, Sauser
(også spesialtyper, ferdigsøt, for diabetikere)
ROHDE Syltetøyer, Marmelader, Safter

ROHDE Boks 176, Trondheim.

NYE OG BRUKTE
MØBLER

BAUCKS
AUKTIONSFORRETNING
TRONDHEIM

A/S TRONDHJEMS JERNINDUSTRI

Sykesenger - Stålrørsmøbler

AKSJESELSKAPET ELEKTROMED RØNTGEN-ELEKTROMEDISIN

RØNTGENANLEGG
RØNTGENUTSTYR
ELEKTROCARDIOGRAFER
KORTBØLGEAPPARATER etc.
HØYFJELLSSOLER

John R. Strøm

Papir - Kortevarer og såpe
en gros
Telefon 22 786

KVÆRNØ

SKOMAGASIN A/S

TRØNDERMEIERIET

Trondheim
Centralbord 29 500
Melk - Fløte - Smør - Ost

C. SARHEIM & CO.

Trondheim

Vi leverer alt i
papir

Chr Brinckmann &

Alltid til tjeneste!

Jernvareforretning

OSNES & SØNN

Frukt, kolonial, delikatesser
og grønnsaker
Telefon 23580

Hardangerfrukt

K. LUND A/S

Trondheim

OSLO

T. S. JACOBSEN

BEGRAVELSESBYRÅ

Ullevålsv. 1 - Oslo

Tlf. 33 23 34 - 33 24 46

Privat 55 77 87 - 69 43 72

Melitta

KAFFETRAKTER
og ekstra fin snusmalt
kaffe gir

BEDRE KAFFE
DRØYERE KAFFE

NOENBERG & CO. A.S

MARGARINFABRIKK

OSLO

Leverandør av den bekjente

«NOCO» margarin

OSLO

OBS!

Ved
adresseforandringer,
vennligst oppgi også
den tidligere
adresse!

All slags forsikring

ANTH. B. NILSEN & CO'S

ASSURANCEBUREAU A/S

Rådhusgaten 27, Oslo.

Telefon 41 01 10.

A/s E. Sunde & Co. Ltd.

Oslo

Alt i rørbransjen

WISBECH

Majorstua - Oslo

MASKIN- OG ELEKTROTEKNISKE
FABRIKKER

SØREN HANSSEN

Kolonialforretning

Langes gate 6 - Oslo

Telefon 33 77 34

Allslags snekkerarbeid utføres

REIDAR MYRVOLD & SØNN

Gladsvei 23, Grefsen

Tlf. 37 57 68

Hans Ekjord

FARVEHANDEL

St. Olavs gt. 3

Tlf. 42 16 13

MALERMESTER

Otto Foerster

utfører allslags maler- og tapetserarbeide.

Tlf. 21 69 06

THRONSEN & CO. BOKTRYKKERI

Bernh. Getzgate 3b, Oslo

Telefon 33 18 34 - 33 32 37

ERLING MOE

God fisk

Johan Olsen & Sønner

Murmester-, Ingeniør- & Entreprenørforretning

Etabl. 1896

KONGENSGT. 17 VII - SENTRALBORD 42 99 90